

Noves localitats per a *Tomares ballus* (Lepidoptera: Lycaenidae)

New records of Provence Hairstreak *Tomares ballus* (Lepidoptera: Lycaenidae)

Michael Lockwood
La Devesa, 3, 1a; E-17850 Besalú

Key words: *Tomares ballus*, Lycaenidae, Lepidoptera, faunistics, Catalonia, Iberian Peninsula

A Lockwood (2007) es feia una revisió de la distribució i ecologia de *Tomares ballus* a Catalunya i es comentava que aquesta espècie faltava a la comarca de l'Alt Empordà i que darrerament se n'havien detectat colònies noves a les comarques de la Terra Alta i la Ribera d'Ebre. Aquí apuntem la troballa de noves colònies de l'espècie en aquests dos extrems de Catalunya, a més d'una nova citació de la comarca de la Garrotxa.

El 15 d'abril de 2009 es van detectar dos mascles de *T. ballus* a l'Alt Empordà, vora Figueres, a la localitat coneguda com les Terres Blanques o pla Vinyers, una zona de garriga baixa caracteritzada per ser un terreny molt pedregós dominat per extensions de garriga alternant amb llistonars, pinedes de pi blanc i oliveres.

Mentrestant, a la comarca del Montsià s'han recollit diverses citacions de l'espècie als voltants de la serra de Godall (Pere Luque com. pers.), petita serra calcària que separa la serra del Montsià del pla de la Galera.

Tant la fenologia i l'alçada d'aquestes noves citacions com el tipus d'hàbitat coincideixen amb els establerts per a l'espècie (Lockwood 2007); és a dir, a Catalunya és una espècie primaveral, essencialment costanera i amant dels prats, bosquines i matollars mediterranis de la terra baixa. Les observacions de l'Alt Empordà i la Garrotxa corresponen a garrigues amb abundància de *Dorycnium hirsutum* i *D. pentaphyllum*, plantes assenyalades per Lockwood (2007) com a recursos tròfics més típics a la Garrotxa. Al Montsià no s'ha pogut precisar quina pot ser la seva planta nutricia.

La troballa d'aquestes noves colònies indica que *T. ballus* és potencialment més comuna a Catalunya del que es pensava, ja que com a espècie molt primaveral passa sovint desapercebuda. A més, manté poblacions de baixa densitat (Lockwood 2007), però amb pics poblacionals ocasionals (Lockwood 2007), presumiblement en funció de factors climàtics puntuals. Aquestes primeres citacions de la comarca del Montsià indicarien que aquestes poblacions del sud de Catalunya enllacen amb les poblacions conegudes de la província de Castelló (APNAL 2009). En canvi, sembla més difícil que la petita població empordanesa detectada connecti amb la població provençal, ja

que *T. ballus* només és coneguda del Lluçanès-Rosselló gràcies a una captura vora Perpinyà el 1824 (Lafranchis 2000).

Material estudiat. **Alt Empordà:** les Terres Blanques (Avinyonet de Puigventós, Alt Empordà) (31TDG98, 154 m), 2 ♂, 15.IV.2009 (obs. pers.). **Garrotxa:** brolla de Bellpuig (Tortellà, Garrotxa) (31TDG67, 300 m), 1 ♀, 19.IV.2009 (Grup de Papallones de la Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural). **Montsià:** pla de la Junquera (Ulldecona, Montsià) (31TBE89, 148 m), nombrosos ex., 21.III.2008, 30.III.2008, 12.IV.2008, 24.III.2009, 14.IV.2009 (P. Luque obs. pers.); el Corral Nou (Freginals, Montsià) (31TBF90,), 3 ex. posats sobre terra, 6.IV.2008 (P. Luque obs. pers.); Bassa Alta de Godall (Godall, Montsià) (31TBF80, m), 2 ex., 01.IV.2008 (P. Luque obs. pers.).

Referències bibliogràfiques

- Asociación Protectora de la Naturaleza Levantina (APNAL). Ecologistas en Acción - Vinaròs. <http://www.internatura.org/grupos/apnal.html>. (Data de consulta: 19.XII.2009).
- Lafranchis, T. 2000. *Les papillons de jour de France, Belgique et Luxembourg et leurs chenilles*. 448 pp. Collection Parthénope, éditions Biotope, Méze.
- Lockwood, M. 2007. Distribució i ecologia de *Tomares ballus* (Fabricius, 1781) a Catalunya (Lepidoptera: Lycaenidae). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 97(2007): 63-81.

Data de recepció: 20 de desembre de 2009

Data d'acceptació: 28 de gener de 2010